

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Előfizetők Kd. helyben negyedévre P 1:50
 Vidékre és Ausztriába postán P 2:20
 Külföldre egy évre 4 dollár. Egyes szám 12 fill.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felolvasó szerkesztő és kiadótulajdonos:
 RÓNAI FRIGYES
 Várkör 39. sz. Telefonszám 23.

Hirdetések millimétersoronként 6 fillér.
 Szövegközötti reklámhír sora 20 fillér.
 Nyilttér sora 40 fillér.
 Hirdetések díja előre fizetendő.

1914...1936. Dunántul a magyar művelődés szolgálatában.

A Himnusz hangjai csendülnek fel a községi Hősök Kapujának íve alatt. A Magyar Honvédség legifjabb katonái. — az 1914-es évfolyam, — akik a kérésre ellen Halál árnyékában kaptak az Élet ajándékát, eljöttek, hogy áldozatot mutassanak be a legnagyobbat, a legszentebbet, az életet feláldozóknak. Eljöttek, hogy bizonyosságot tegyenek, eljöttek, hogy egy valamennyiünk lelket fájdalmasan marcangoló kétséget eloszlassanak, eljöttek, hogy meggyőzzenek: mégsem volt hiabavaló...

Felcsendül a Himnusz, visszazúg a lélek s feltámad az emlékezés. Érezzük az 1914-es döntő napok viharelőtti feszültségét, a hadüzenet nyomán felcsapó lávafolyam örvénylő árjának sodrát, látjuk a tüntető felvonulások mámoros menetét végigvonulni a város utcáin, szívünkbe dobban az első 18-as és 83-as, virágtól borított menetzászlajok lépteinek ütemes, kevély dübörgése. Látunk rokonokat, ismerősöket az emlékeztetés csukaszürke egyenruhában délcegen, dalosan, akiknek emléket ma márványba vésett aranybetűk őrzik...

Szután a megpróbáltatás, a hősi erőtesztés, a vér és nyomor négy végtelen hosszú esztendeje után — összeomlás, megcsönkítottság, lassu haldoklás.

A magyar Hiszekegy fohásza emelkedik a fiatal, csengő hangok szárnyán a verőfenyes tavaszi ég felé. Azok éneklék, akiket a megpróbáltatás, a harc, a keserű megalázottság esztendei neveltek ifjúvá, edzettek szikrázó acéllá. Ezek a fiatal katonák, akik itt a fegyverforgató apák emlékének nemzeti szalagos babékoszorúval hódolnak, az élet diadalát szimbolizálják a halál felett, az új, fiatal élet zsendülését, friss hajtásokat villámsújtotta, vihartól kitépelt szálfák helyén.

Az a mindennel dacoló lélek, amely a márványtábla hőseiből elszállt, újra testet öltött és ugyanazzal a törhetetlen hittel küzd ki az életet annak a nemzetnek, amelyet az évszázadok viharai sokszor megtéptek, de szívós életakarása a pusztulástól mindig megmentette. Nagyon sokat kifejező, nagyon mélyértelmű volt

Németh Imre előadása a Faludy Ferenc társaság irodalmi délutánján

A szombathelyi Faludy Ferenc irodalmi társaság március 25-én, szerdán irodalmi délutánt tartott a kulturhaz nagytermében, amelynek előadóját Németh Imre országgyűlési képviselő értékelte. Az előadás, amelynek műsorán Erdélyi József sajtószerzeményű költeményei, Kodály dalok, zeneszámok keretezték be Németh Imre felolvasását, odavonzotta Szombathely legjobb köreinek előkelő közönségét. Jelenvolt Ostffy Lajos dr. főispán, Újvári Ede polgármester feleségükkel, Liber Béla tankerületi főigazgató, Horváth György dr. rendőrfőtanácsos és számosan Szombathely hivatali és társadalmi előkelőségei közül.

Köszeg városát vitez Nagy Miklós dr. polgármester, Vastagh Zoltán dr. rendőrkapitány, Eitner Gusztáv és felesége, Marasztó Ferenc polgári iskolai igazgató, Ifj. Czeke Gusztáv város és öbön mások képviselték. A kerület választóközönsége köréből megjelentek dr. Szerdahelyi Elek nagygencsi körorvos, Németh Zoltán busmajori földbitokos és a faluk választópótlársága oly imponáló számban, mely a kerület ragaszkodását tükrözteti vissza.

Németh Imre bevezető szavaiban megemlékezett azon nem véletlenszerű sméltődesről, amely már másodízben illett a Faludy Ferenc irodalmi társaság előadói pódiumára politikust. Elsőízben Kozma Miklós tartott ugyanarról a helyről előadást irodalmi kértésről, amely előadásnak irodalmi értékeit bizonyította, hogy Babits Mihály az élő magyar irodalom egy jelentékeny és kimagasló alakja is reflektált rá. Ezen körülményből vezette le Németh Imre a politika és irodalom egymashoz való viszonyát, amely szükségessé teszi, hogy az irodalom nemes szelleme itassa át a politikát és így a gondolat és cselekvés harmónikus egységgé olvadjon.

A Dunántul kultúrtörténetével foglalkozva mélyen járó lélektani megfigyelések alapján levezette a földrajzi táj és a történelmi táj alakító hatását, a különböző vidékek kultúrtörténetében. Az élesen elhatárolt, természetes enyvezőktől zárt és élesen elkülönített egységet képező Dunántul szelíd hangú, nyílt áttekinthető völgyei rányomják jellegüket a dunántuli embertelkére és jellemére, történelmére és kultúrájára. Nem titokzatos, szélsőséges, hirtelen hevülő, de komoly, cél-

es, hirtelen hevülő, de komoly, cél-

udatos, kitartó és megbízható.

A történelmi táj népi, faji és személyi tényezőinek hatását mérlegelve, a Dunántul legrégebb művelődéstörténeti emlékeit: a római Pannonia utjait és néhány avar-korbelt földszáncmaradványt találunk, mint a dunántuli kultúra első, megmaradt határköveit.

A honfoglalás, illetve az államalakulás idején már jellegzetesen észlelhető a Dunántul történelmi jelentősége, amely abban is kifejezésre jut, hogy A-pád vezér ide telepíti népének legmagyarabb, legtisztább nemzetségeit, Geza és Szent István az államalkotók is felismerték fontosságát, amely már akkor a kultúra nagyobb fejlettségében mutatkozott s telepítésekkel és a keresztény vallás innen való kiterjesztésével a többi országrészénél fontosabb szerepet juttattak neki.

A Szent Istvánt követő századok a dunántuli szellem, a dunántuli magyar kultúrszellem kialakulásának időszakát alkotják, amely azután legpregnansabban nyilatkozik meg Zrínyi Miklós a költő, katoná és politikus hatalmas, hármass egyéniségében. Németh Imre hosszan foglalkozik a magyar történelem e kiemelkedő alakjával, s műveiből vett idézetek alapján mutat rá arra a szembetűnő hasonlóságra, amely Zrínyi és Széchenyi nemzeti és világnézeti felfogásában mutatkozik. Az előadás további során felvonultak előttünk a Dunántul nagyjainak mély lélektani értékeléssel megrajzolt szereplői s műveik, tetteik, érdemeik, amelyek mindmegannyi mozaikszemélt alkotják ezen országtáj kultúrtörténetének.

Felelevenednek Berzsenyi Dániel, Kisfaludy Károly, Vörösmarty Mihály, a magyar költészet e dunántulról sarjadó izmos és életerős cserfái, míg Széchenyi, Deák, a magyar történelem minden viharát dacoló, megingathatatlan és törhetetlen tölgyei.

Mai irodalmunk olyan kiemelkedő egyénisége, mint Babits Mihály, jelenti ennek a szellemnek folytatását, s ugyanennek új, életerős hajtásai Illyés Gyula, Kodolányi János, Németh László, Erdélyi József, mindmegannyi felemelő ízelete a magyar géniuszunk, izzó zsarátnok a egyetemes magyar nemzeti érzés orkánoktól fenyegetett, de soha ki nem hunyó lángjának. Ennek az ifjú költőgenerációnak művei hivatkoznak a magyar lelkiismeret védelké-

kön, ne ostromoljuk zugolódó szavakkal a népek sorsának Kormányzóját, hanem váljon meggyőződéssé és tettekkel bennünk az a cél, amiért Nekik halniok, nekünk élnünk és dolgoznunk kell

zesre a dunántuli veszedelem ellen amelyet ők alkotó lelkiük szenzibilitásával éreztek meg és fogták fel annak a trianoni veszedelemnél is károsabb és sorvasztóbb ragályát.

— Higyjük el az ő költői divinációjuknak, hogy van ilyen veszedelem — mondja Németh Imre — higgyük el, hogy szavukban a dunántuli szellemnek az egész, egyetemes magyar életet féltő, magához ölelő szeretete lobog. Igaz, ők paraszti fiúk, — de ma nincsenek főnemes Zrínyiek, grófi Széchenyiek, nemes Deákok, Berzsenyiek, Kisfaludyk, Vörösmartyk. Nincsenek — csak parasztjaink vannak. Parasztjaink, akik átvették és művelődött egyedeikben hordják tovább a nemes nagy ősök hagyományait, a dunántuli szellem öntudatát és évezredes hagyományait... Azokat a hagyományokat, amiknek szerepét a magyar művelődésben nem tudom másként jellemezni, csak összehasonlítással.

— Ha a Felvidék szelleme hozta a magyar művelődési, emelkedési törekvésekbe a nagy szenvedélyes lobogásokat, ha Erdély hozta a magyar nemzetiség minden körülménytől független önállóságának izzó vágyait, akkor Dunántul hozta, Dunántul adta az állandóság kemény erejét, a nemzetiségnek a faji határokon túlnező, európai hivatástudatát a kultúra egységéért küzdő magasabbrendű emberiséget.

A helyeslésektől kísért nagyhatású beszéd önálló monumentalitását a kulturdélután többi műsorszámai nemesen keretezték be. Előtte a szombathelyi iparosdalárda magyar dalai hangzottak el, melyeknek sikeres bemutatása, hatásos színzése Heintz Fülöp karnagy érdeme. Németh Imre előadása után Katona Mária és Schultz Zoltán Beethoven C-moll szonátájával váltottak ki elismerést a közönségből, majd Erdélyi József fiatal költő tárta fel a lét misztikumát érintő mélységektől a lelki csendélet egyszerűségig minden érzést és fényt magában foglaló fiatal, sokszínű líráját. Az iparosdalárda Kodály dalai zárták be a tartalmas és nagyszerű kulturdélutánt.

Az évezredes dunántuli kultúrszellemnek új, erőteljes és messzevillágító fényű fellángolása nyilatkozott meg előttünk magában a fiatal előadóban. A tradíciók nemes tisztelete, a magyar nemzet és művelődéstörténelmének izzóan magyar és mégis ujszerű, modern európai szellemtől áthatott szemlélete tették az előadást olyan jelentőségűvé, amely lerázza magáról egy helyi jellegű megnyilatkozás keretének béklyóit.

Amit legjobban kell értékelnünk az előadás hevéletében őszintén megnyilatkozó lélekben: a magyar parasztnak a magyar népnek minden erényével s hibájával való tökéletes ismerete, szeretete és értékelése — éppen az — aminek hiánya és semmibevétele annyi keserű emléket és gyászt égetett e nép történetébe.

Mindenki szeretne jó üzletet csinálni a husvét ünnepek előtt, azonban mint ahogy a sült galamb nem repül...

Baleset favágás közben. A köszegi erdőmunkálatoknál az idei évben már több baleset történt. Hétfőn Szalai kőszegszerdahelyi munkás...

Az osztálysorsjáték fejlődését igazolja az új 36. játéktervezet, melyből az első pillanatban látható, hogy az I. II. III. és IV. osztályban úgy a nyermények...

Kovács ur és neje egészség-ápoló emberek — bár nem adnak sokat külső megjelenésükre. De az, ami az egészséghez és jóérzéshez szükséges...

A gyufával játszó gyerekek tüzet okoztak Nagyencsen. Hétfőn délután Partli János gazda szérűskertjében kigyulladt egy szalma-kazal.

Órízbe vett kerékpár. A nagyfalvai osztrák csendőrség folyó hóbar Horváth Antal osztrák állampolgár cigánytól 1 drb. Erika gyártmányú 667439 gyáriszámu fekete lakkozott pirosra festett kormányú Assmann felirású, női nyereggel ellátott szabadonfutó kerékpárt vett őrizetbe...

A néma levente képekben. Hosszu évek óta nem aratott olyan általános nagy sikert darab, mint Heltai Jenő verses színpadi műve „A levente“.

SPORTHIREK.

Köszegi SE—Körmendi Testedzők. Köre 3:0 (2:0) A Köszegi Sport Egylet vasárnap az Ágyterítőgyár rendezésében a Körmendi Testedzők Körét látta vendégül. A mérkőzés nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket.

A mérkőzés előtt a Nemezyár és az Ágyterítőgyár mérték össze erejüket. A küzdelemből az Ágyterítőgyár került ki győztesen 4:2 arányban maga alá gyűrte a Nemezyár csapatát.

Butorfesték, padlófénymáz és viasz Husvét előtt legolcsóbban Lauringer vaskereskedésben kapható.

Ipartestületi közlemények

Az Iparkamara megkerése folytán felkérjük testületünknek azon tagjait, akik ellen bírósági végrehajtás fogantatott és ennek során a szükséges szerszámok, gépek nűszerei (200 pengő érték-t meg nem haladó anyagkészletük lefoglaltait) előterjesztésük folytán a zár alól fel nem oldattak.

Ipartestületi elnökség.

4081 1935. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Berzser Vilmos vegrehajtótónak Horváth István és neje Kiss Lóna vegrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 1974. ápr. 20-án 10 órákor tartja meg.

Az árverési szandekozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldöttől letenni.

Egy jókarban lévő gyermekvaságyat, gyermeksportkocsit veszünk. Cím a kiadóhivatalban.

Nagy Husvét! Cipővásárlás! Jó és olcsó cipő kapható PÜSKY-NÉL Király-ut. Strucc-szálló mellett.

Közöszeg teszom, hogy a száraz idő beállta következtében Vasvármegye Közigazgatási Bizottsága Gazdasági Albizottságának engedélye alapján meghatározott mennyiségű lombalmot kiadunk.

A gazdaközöszegnék az esetleges kihágási büntetésektől való megóvása céljából közöszeg teszom, hogy az erdekeltéknek, a mezőgazdasági terményeknek a belsöszegen való elhelyezésére és cséplésére szóló engedélyt, mint a múltban úgy ez évben is, fúvi április hó 8-ig bezárólag kell a polgármesteri hivatalban a hivatalos időben kiváltani.

Közöszeg teszom, hogy a tavaszi száraz időjárásra való tekintettel az erdőben, vagy annak közelében tüzet rakni szigorúan tilos. Felhívom az erdészeti személyzet figyelmét, hogy tüzet rakni csakis hivatalos engedéllyel és csakis veszélytelen helyeken lehet. Tűzveszélyes helyeken az erdőtulajdonos a tüzrakást mindenkinek megtiltani köteles.

Közöszeg teszom, hogy a város tulajdonát képező „Csillag” nevű ló az 1936. évi március hó 30-án, hétfőn d. e. 10 órakor az állatvásárral tartandó nyilvános árverésen eladásra kerül; közöszegbe felvilágosítás a város-gazdánál, ill. a helyszínen kapható.

Közöszeg teszom, hogy Köszeg szab. kir. m. város erdőgazdasága fúvi április hó 2-án, csütörtökön húzott agfa árverést tart a felsőerdő 11 és 10-es tagjaiban. Árverés kezdete d. e. 10 órakor.

Közöszeg teszom, hogy a m. kir. földmívelésügyi minisztérium az 1936. év folyamán is ad ki telepítési kölcsönöket, amelyek mindazok által...

Igényelhetők, akik legalább 10 hold új gyümölcsösst telepítenek. vitéz dr. Nagy Miklós polgármester.

Most már sokan tudják, hogy a Takarékos-ági Aruhitel szervezetnek helybell 21 üzletcégénél kényelmesen vásárolhatnak havi részletekre és akár ingyen helyen vásárol, havonként csak egyszer egy helyen, a közp. irodában kell fizetni és amennyit befizetnek ugyanannyit azonnal újból lehet vásárolni. Semmiféle költség a helybell vásárlásnál nincsen. Vidékiek is jelentkezhetnek Várkör 14. alatt.

Száraz tűzifát csor-búkk, hasáb és dorong házhoz szállít: Varga és Társa fatermelők Köszeg.

Mindenes jó bizonyítvánnyal és egy fiatal bejárós lány felvétetik. — Cím a kiadóban.

Ella és Voltman étkezési és ültető burgonya érkezett Szállításokat elfogadunk, siessen rendelésével, mert készletünk fogytán van. Hangya.

Meghívó. A Köszegi Hegyközség április 13-án, húsvéthétfőn d. e. 11 órakor a város háza közgyűlési termében tartja meg 1936. évi rendes közgyűlését, melyre a hegyközségi tagok ezennel meghívotnak.

Tárgysor: 1. Elnöki jelentések. 2. Az 1935. évi pénztári és zárószámadások elfogadása és a felmentvény megadásá. 3. Az 1936. évi költségvetés. 4. Indítványok. Ezeket 3 nappal a közgyűlés előtt írásban kell benyújtani, esetleg szóval bejelenteni, különben nem tárgyalhatók.

Köszöszegnyilvánítás. Mindazoknak, kik szeretett férjem, apánk, após, nagypapa és rokonunk Gaál József elhunya alkalmával fújdalmunkat enyhítették, kiváltképp a város vezetöszegének, az önk. tüzoltóegyesületnek, valamint a városi zenekarnak a végiszteszség megadásáért, továbbá koszoruk és virágokért, és a jóleső részvéteért ezuton mond hálás köszöszegnetet. Köszeg, 1936. március 27. öszeg Gaál Józsefné és családja.